

GALEB

4

LETNIK XXVII.
1980-1981

**LETNIK XXVII.
JANUAR 1981
ŠTEVILKA 4**

Mesečnik (8 številok)

Izdaja:

Založništvo
tržaškega
tiska, Trst

Glavni in odgovorni urednik:
Lojze Abram

Uredništvo in uprava:

Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - Tel. 415534

Tiska:

Graphart, Trst - Tel. 772151

Naslovna stran:

Elena Antoni
4. r. OŠ »M. Gregorič-Stepančič«
SV. ANA

Posamezna številka:
900 lir

Letna naročnina:
5.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v
Trstu pod številko 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v
zvezo periodičnega ti
ska USPI (Un. Stam
pa Periodica Italiana)

VSEBINA

Danilo Gorinšek: Pozimi	97
Vojan T. Arhar: Lepotec	97
Borut Pečar: Čas brez pravljic	98
Ilka Vaštetova: Prešernova oporoka	104
Ludovika Kalan: Smreka in srnjak	105
Berta Golob: Botrica iz Tržiča	106
Neža Maurer: Peč	107
Natečaj	108
Danilo Gorinšek: Januar	108
Zdravko Omerza: Boris je padel v sneg	109
Danilo Gorinšek: Medved sanja	109
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak:	
Tanja šiva	110
Poišči napake	111
Josip Ribičič: Meč in zlato	112
Neža Maurer: Snežna zgodba	112
Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak:	
Veternica	113
Franci Lakovič: Ukradeno veselje	114
Kajetan Kovič: Pobeg	115
Angelo Cerkvenik: Incident	116
Vojan T. Arhar: Pikiloki	119
Šport: Lojze Abram: Nova telovadnica za pridne športnike	120
Novosti na knjižni polici: Marij Čuk: Novo branje za novo leto	121
Šolarji pišejo	122
Vojan T. Arhar: Vesoljec	123
Zapojmo veselo: Janez Bitenc: Ledene sveče	124
Urednikova beležnica	126
Za bistre glave	127
Za spretne roke: Vera Poljšak: Koliko je ura?	3. stran platnic

Ilustracije za 4. številko Galeba so naredili:
Marjanca Jemec Božič (str. 97, 117, 123);
Marjeta Cvetko (str. 97, 112); Leon Koporc
(str. 109, 114); Božo Kos (str. 106, 107);
Borut Pečar (99, 100, 101, 103); Jelka Reich-
man (str. 119); Bine Rogelj (str. 105, 107,
109); Magda Tavčar (str. 110, 111, 113, 115,
3. plat.).

Priloga: Karantanija — besedilo: Evgen Do-
brila, risbe: Klavdij Palčič, slike: Lojze
Abram.

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

POZIMI

To veselo čez ravni
zdaj sani cingljajo,
to konjički vriskajo,
kot da svate kam peljajo!

Kdor pri drsanju zleti,
ni se treba bati,
to še ni najhujše zlo,
treba je le — vstati!

Vriska vse, le snežni mož
sred poljá ne zine.
On molči, saj vé: kot on,
tudi zima mine...

Vojan Tihomir Arhar
Ilustr.: Marjeta Cvetko

LEPOTEC

Glejte: velik kup snega,
oglja najmanj koščka dva,
dolga korenček svetlo rdeč,
pisker počen, že rjaveč,
metlo staro, kajpada,
šal, ki v burji zavihra,
zraven dvajset mladih rok
vseh sosedovih otrok;
so na vrtu zbrani vsi,
lice v mrazu jim žari,
to bo pravi korenjak
snežno beli mož snežak!

ČAS BREZ PRAVLJIC

4.

Nekoč se je tudi mama odločila, da je šla z nama. Ko smo se pozno vračali iz doline, nas je med potjo zajela trda tema. Pot nas je vodila navkreber skozi gozd. Bilo je temno kot v rogu. Mama se je spotaknila in nevarno padla. Obležala je na tleh in v bolečinah vzdihovala. Nisva je videla. Stala sva nemočna poleg nje in z njo trpela. Nisva vedela, kako naj ji pomagava. Kaj naj storiva otroka v tej samotni, temi in daleč od ljudi. Poiskala sva njene roke in se jih oklenila. Potem smo jokali vsi trije.

Naša najbližja soseda v Završah sta bila drobcena starka in starček, njen mož. Tudi onadva sta bila begunca, doma nekje s Krškega polja. Bila sta zelo naglušna in vedno preplašena. Nezaupljiva pa do vseh. Bala sta se vseh oboroženih ljudi, tudi partizanov. Kar naprej sta govorila o ustačinih (ustaših) in prezidanih (partizanih). Preživljala sta se s pletenjem košev in košar. Starček je bil dobrosrčen in od njega sem se naučil te spretnosti. Lotil sem se pletenja velike košare za našega bodočega dojenčka. V tednu dni je bila košara gotova. Bila je vsa bela, spletena z lepo obdelanimi vitricami iz leskovih palic. Nad mojim izdelkom so bili vsi navdušeni, še najbolj pa starček. Potem sem se naučil tudi vezati z žico glinene lonce in izdelovati omela iz koruznega ličkanja, sebi pa sem spletel prelep majhen košek. Naredil sem si tudi igračo, le-

sen avion s tremi propelerji, prav takšnega, kakršni so bili angleški bombniki, ki so preletavali naše nebo. Z njim sem tekal po travniku okoli zidanice, da so se vijaki hitro vrteli. Istočasno sem brenčal še z usti, da je bilo veselje popolno. Maja je imela druge radosti. Samo pospravljala je in ribala pod v sobi, da je bilo v zidanici vse čisto in pripravljeno za veliki dogodek.

Zadnje dni, ko smo pričakovali poroj, je bil tudi oče z nami. Maja in jaz si svoje vloge pri tem sploh nisva znala predstavljati. Izpraševala nisva. Strah naju je bilo vsega neznanega. Vedela sva že, da ženske pri porodu zelo trpijo in lahko celo umrejo. Tolažila sva se, da bova porod mogoče kar prespala in zjutraj zagledala bratca ali sestrico ob mami. Vendar ni bilo tako!

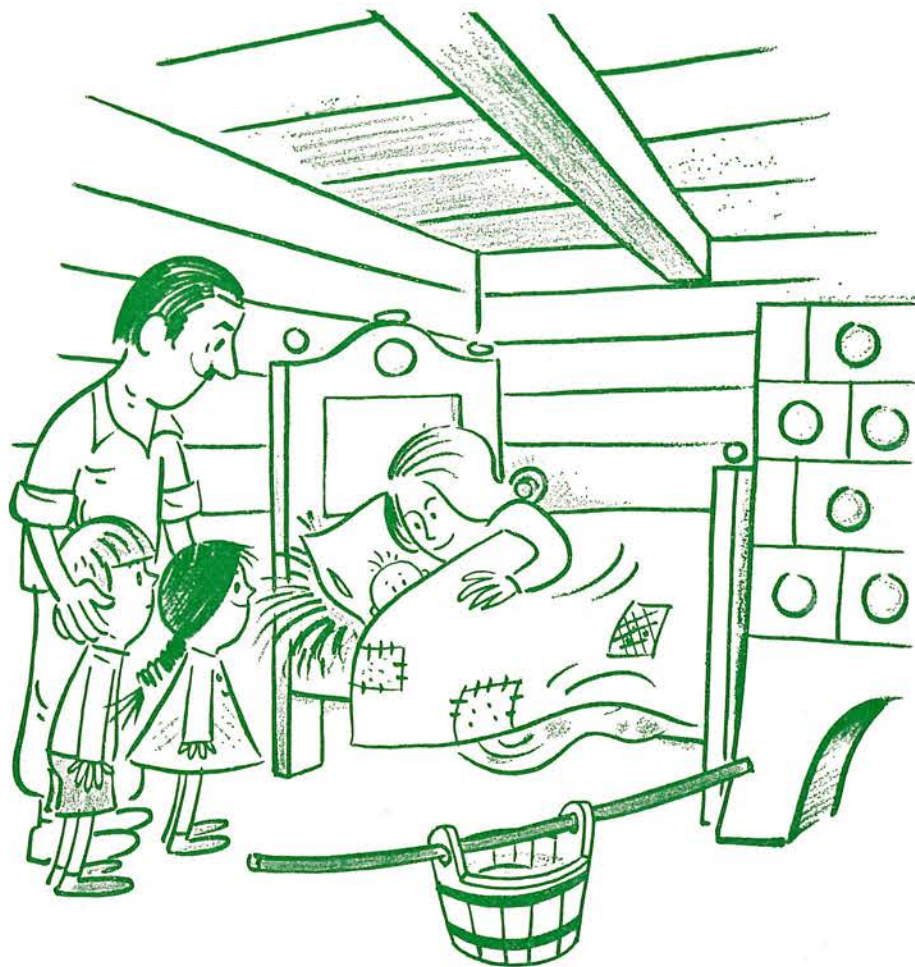
Neko noč naju je mama zbudila. Spala sva na klopi za mizo, kot vedno kar oblečena. V sobi je že gorela petrolejka. Mama je globoko vzdihovala, bila je blede. Vedela sva, da se zelo premaguje. »Sedaj pa pojdi malo ven,« naju je prosila z mirnim glasom, »ker bom rodila.« Očitno je mama čakala do zadnjega trenutka, da ne bi midva predolgo zmrzovala zunaj. Stopila sva v temo in se tresla od vsega, najmanj od mraza. Oče je medtem zakuril v peči in nama naročil, naj greva po vodo k izviru. Imeli smo izposojen škof in pripravljeno palico, ki sva jo vtaknila skozi ušesa. Studenec je bil daleč

v gozdu ob blatni poti, kamor so gonili napajat krave. Ali to noč je bil še dlje. Vso pot sva tekla in se bala, da ne bi vode prinesla prepozno. Sova je skovikala, midva pa sva že slišala, kaj lahko to pomeni...

Tekla sva, kolikor sva mogla, in skrbno pazila, da ne razlijeva vode. Ko sva jo prinesla, sva še vedno čakala zunaj pred zidanico. Mama je nekajkrat glasno zavpila. Maja je vsakokrat vztrepetala: »Mamica moja.« Mene je spreletavala groza. Ni me bilo več strah ne vojne ne teme. Potem naju je poklical oče: »Stopita noter in si oglejta bratca.« Na postelji poleg mame sem zagledal dro-

ben bel obrazček, ki je mežikal v svet z majhnimi, svetlo plavimi očmi. Izpod odeje je čez rob postelje visela okrvavljena rjuha. Poljubila sva mamo na lica, ki so bila hladna in potna. Mama naju je pobožala in utrujeno rekla: »Pridna sta bila.« To je bilo dvaindvajsetega avgusta devetnajstotriinštiridesetega ob štirih zjutraj. Čez nekaj dni so že izvedeli vsi naši znanci partizani, da nas je več v družini. Za Srečkom smo žalovali in upali, da se bo vrnil. Vsi so prišli na obisk. Nekaj kmetič nam je pripravilo največje presenečenje, kar smo ga lahko sploh takrat doživeli. Na glavah so nam v velikih

jerbasih prinesle bele pogače, bel mlečni kruh. Kruh! Kruha nismo videli že dve leti. Prva je prihitela Peškova mama iz bližnje vasi Trebelnik. Draganova Karlina je prinesla pogačo iz tri ure oddaljenega Mladja. Miza je bila obložena z dobrotami. Mi pa smo si želeli samo eno, da se vrne Srečko. Kar naprej smo se ozirali v smer, od koder naj bi prišel. Nekega dne, kot bi padel z neba, se je pojavil pred nami z nasmejanim obrazom. Mislili smo, da imamo privede. Spet smo bili vsi skupaj srečni

okoli mame, njeni štirje otroci. Belogardisti so Srečka po nekajtedenskem zaslišanju in pretepanju izročili italijanskim oblastem, te pa so ga izpustile.

Dojenček je ležal v moji košari in je imel najlepše ležišče od nas vseh. Mama je kmalu vstala in nam kuhala v peči. Največkrat smo jedli krompir na kropu z malo zabele ali pa redke koruzni zdrob, ki smo ga tudi imeli radi. V luknjah lončene peči smo si kar v sobi pekli krompir. Ko nam je tudi tega zmanjkalo, smo se spet od-

pravili v dolino. Včasih smo pri kakšnem mlinarju dobili merico moke ali celo kos kruha, ki pa smo ga vedno prihranili za mamo, da bi lahko došla. Naš dojenček, to naše drobno bitje nam je bilo vse na svetu, nepopisna radost in sonce v mračnih dneh. Neizmerno smo se bali zanj. Po sobici smo vsak dan pobili vse muhe, da je otrok lahko nemoteno spal.

Nekoč smo iz doline namesto krompirja prinesli domov poljske mine. Otroci so jih ob meji, ki je potekala po pobočju Gadove peči, pobirali izpod bodeče žice. Ta odsek meje so stražili stari avstrijski vojaki. Ljudje so pravili, da so to vojaki najstarejšega mobilizacijskega letnika. Kadar so opazili predrzne otroke, da so se plazili po visoki travi proti meji, so jih odganjali z vpitjem ali pa metali vanje zemljo in drobno kamenje. Nikoli niso streljali. Pobiranje min ni bilo tako enostavno. Tudi Srečka je zamikalo in je šel s fanti. Maja in jaz sva čakala spodaj v grapi in se bala zanje. Znati je bilo treba otipati mino, odstriči žico in naposled mino zavezati, kot so temu rekli otroci. Odvili so še detonator in mina je bila ukročena. Težke so bile po štiri in pol kile. Dve smo dali v nahrbtnik in veselo pohiteli »domov«. Mislili smo, da se bo mama min razveselila, pa se ju ni. Ukazala nam je, naj hudiča pri priči skrijemo v vinogradu. Komaj smo to opravili, že je iz doline odjeknila eksplozija. Kmalu smo izvedeli, da sta se ob meji ponesrečila dva dekca: enega je raztrgalo, drugega pa težko ranilo. Naše mine so čez nekaj dni z veseljem odnesli partizani.

Področje v Gorjancih, kjer smo se sedaj zadrževali, je ležalo na stikališču treh mej: nemške, italijanske in NDH. Eni kot drugi so iznenada vpadali in ob vsaki hajki koga ubili ali

odpeljali s seboj. Spominjam se terenca Majka, ki je tudi zahajal k nam v Završe. Hodil je zelo težko. Opiral se je na palico. Govoril je, da bo boter malčku, ko bo konec vojne. Ni ga dočakal. Belogardisti so ga zaklali na sosednjem hribu v Brezovici. Terenci so bili tam izdani, ko so v neki zidanici kuhali žganje za partizansko bolnišnico.

Ustaši so odgnali iz Trebelnika židovsko družino, ki se je zatekla sem iz Zagreba. To so bili stari sivolasi gospod z ženo in tudi že priletno hčerko. Živeli so tiho in neopazno. Spominjam se jih, kako so jedli krompir v oblicah z jedilnim priborom in iz porcelanastih krožnikov na pogrneni mizi. Četudi jih nismo поблиže poznali, nas je novica zelo prizadela. Ta ustaški vpad nas je opozoril, da se moramo odslej bati tudi njih. O ustaših pa smo slišali vse najgroznejše. Da ljudi koljejo, dojenčke pa v zabavo mečejo v zrak in jih prestrezajo z bajoneti. Po opravljenem zločinu obliznejo nož kot višek morilske naslade. Postali smo še bolj previdni. Naše oči so vztrajno prežale po pobočju hribov, od koder naj bi prišli. Iskali smo črne silhete, da bi pravočasno odkrili kolono pošasti.

Novica, da prihajajo ustaši, se je vedno kot blisk razširila med ljudmi. Vedno se je našel kdo, ki nas je obvestil. Takrat smo z dojenčkom stekli v grapo pod vznožjem vinograda. V grapi je bilo hladno, temačno in gosto zaraščeno. Dišalo je po vlažni zemlji in bilo vse tiho. Le droben potoček je klokotal med skalovjem in si utiral pot. Mama je takoj začela dojit otroka, ker se je bala, da ne bi zajokal. Malček je od mleka in svežega zraka kmalu zaspal. Mi pa smo bedeli nad šumi v gozdu in naprezali ušesa. Ure so se vlekle in nikoli nismo vedeli, kdaj je zunaj že varno. Ko smo postali lačni, tega mami nismo omenjali. Nismo je hoteli žalostiti. Nekoč, ko smo se ravno tako skrivali in se ozirali po krošnjah dreves in gledali, kako med vejami ugaša nebo, je mama izgovorila tisto, kar smo vsi občutili ta čas: »Glejte, otroci, kako lepa je narava, ljudje so pa tako grdi.«

Še nekaj mi je ostalo v spominu iz tistih dni. Nenadoma je izginil Srečko. Že večkrat je omenjal, da bo šel v brigado. Mama se ni strinjala s tem. Čez nekaj dni smo po nekem partizanu dobili obvestilo, da je Srečko v Gubčevi brigadi, da mu je dobro in naj ne skrbimo zanj. Menil je namreč, da je že dovolj velik in da se fantu pri štirinajstih letih ne spodobi držati mame za krilo. Mama se z njegovo odločitvijo nikakor ni mogla sprijazniti. »Saj je še otrok,« je govorila, »saj še paziti ne zna nase.« Sklenila je, da poišče Gubčevo brigado in svojega otroka pripelje nazaj. Že naslednji dan smo odšli na pot. Z dojenčkom, odejo in plenicami v košku. Nekje visoko v Gorjancih smo našli brigado in partizana s činom na rokavu. Ta partizan se je mami dobrodušno smejal in ji zatrjeval, da ji da raje tri druge borce kot njega, ki tako lepo poje. Končno so mamine

besede in solze le omeščale komandantovo srce in Srečko se je vrnil z nami. Vračali smo se ponoči s spečim otrokom v naročju in si ga podajali iz roke v roke. Doma smo komaj polegli, ko je potrkalo na okno. Bila je partizanska patrola, ki je prišla po Srečka. Kazalo je, da tisti komandant ni bil pravi komandant in je odločal na svojo pest. Mama z vsem prigovarjanjem »saj je še otrok« le ni mogla skriti svojih materinskih čustev. Na obljube partizanov, da bodo pazili nanj, se je omeščala in privolila, da gre. Srečko jo je objel in z glasom polnim solz komaj izdaval: »Mama, oprost, moraš me razumeti, vam štirim bo laže, ker bo eden manj. Za mene pa se nikar ne bojte, saj sem že velik.«

Mama je menila, da moramo dojenčka čimprej krstiti, že zaradi ljudi, ker nam sicer takšne brezbožnosti ne bi oprostili. Odnegli smo ga v dolino v cerkev v Podbočju. Prizor v cerkvi je bil zanimiv, ko sta nasproti duhovnika stala mama z otrokom v naročju in dva oborožena partizana, od katerih je bil eden oče, drugi pa boter.

Otroku smo izbrali ime Iztok, po imenu junaka iz Finžgarjevega romana Pod svobodnim soncem. Naključje je hotelo, da je ravno tistega dne kapitulirala Italija in sonce je lepo sijalo. Bili smo že za velik korak bliže svobodnemu soncu.

Vesetje ob kapitulaciji Italije je bilo kratkotrajno. Vse italijanske postojanke so prevzeli Nemci. Vedeli smo, da se bo vojna neizprosno nadaljevala. Nekateri belogardisti so hoteli zbežati z Italijani. Italijanski vojaki so jih ob umiku zmetali s svojih kamionov in jim tudi oni pojasnili, da ne marajo izdajalcev. Kapitulacija Italije je vojno še bolj zaostрила. Partizanske enote so se mo-

čno okrepile, tudi z orožjem. V gozdove so pohiteli tudi takšni, ki so mislili, da je že vsega konec, da je partizansko življenje lahko in podobno življenju tabornikov, kjer se uživa na svežem zraku in spi pod šotori.

Bližala se je velika jesenska ofenziva, s katero so Nemci hoteli za vsako ceno obračunati s partizani. Kar Italijanom že v prejšnjih ofenzivah in hajkah ni uspelo, so hoteli uresničiti oni. Zvedeli smo o velikih pripravah in zbiranju vojaških sil v raznih krajih Slovenije in Hrvaške. Z Gorjancev smo lahko opazovali nepretrgane kolone tankov in vojaških vozil na Krškem polju, ki so se nekaj tednov zapored premikale dan in noč. Ponoči so Nemci z reflektorji iz doline preteče osvetljevali pobočja Gorjancev.

V tem času se je težko dihala. Govorilo se je, da so v sklopu nemških enot strašni Čerkezi, ki so še posebno nevarni. Mi smo se najbolj bali, če bodo z njimi tudi belogardisti, ker bi nas utegnili prepoznati. Z vsakim dnem se je v nas stopnjevala napetost, skrb kako preživeti. Kljub vsemu pa je med domačini in partizani vladala neka zbranost in treznost. Saj smo navsezadnje bili že prekaljeni.

Odločili smo, da se iz te samote pomaknemo bolj proti vsem, kjer bi se pomešali med domačini. Z otročičkom se ne bi mogli skrivati po gozdu. Ponudila se nam je boljša priložnost. Draganova hiša je ostala prazna, ker so se že vsi umaknili. Vanjo smo se vselili in se obnašali, kot da smo tu doma. Od nekod se je vrnila še njihova hči Ivanka, dekletce naših let. Ostala je z nami. Za hrano smo si sklenili privoščiti kar kokoš, ker drugega ni bilo pri roki. A nihče od nas je ni mogel zaklati. Zato smo se odločili, da ji odsekamo glavo. Ivanka je kokoš držala nad tnalom in gledala stran. Maja ji je z vrvico zategovala vrat in mižala, jaz pa sem s sekuro zamahnil in opravil najhujše.

(Dalje)

Ilka Vaštetova

Prešernova oporoka

Svoboda! Ponekod je beseda učinkovala kakor opojno vino. Ubogi kmetje tlačani so jo edini prav razumeli in tu in tam temeljito stresli verige. Pograbili so za orožje, kakršno jim je pač prišlo pod roke, in s silo navalili na svoje zatiralce — grajsko gospodo. Tako so puntarski lžanci napadli soneški grad in strahovito gospodarili po njem. Ampak — kaj! Sredi noči je oddelek vojakov odrinil iz Ljubljane in napravil na lgu »red«.

Da, če bi se bili dvignili kmetje po vsej državi hkrati!

V mestih je bilo še slabše. Tu ljudstvo sploh ni bilo toliko prebujeno, da bi bilo čutilo in jasno videlo svoje suženjske verige niti v narodnostnem niti v socialnem pogledu. Večina domačinov se niti zavedala ni, da so Slovenci, da jim že stoletja gospodari tujec. Socialno šibkejša plast ljudstva, brezposelni siromaki, težaki, slabo plačani, takrat še maloštevilni tovarniški delavci in v revščini živeči pisarniški in drugi uslužbenci pa so stokali pod pritiskom rastočega kapitalizma.

Kdaj se predrami to ljudstvo?

Kdaj toliko dozori, da strne svoje vrste v boju za svobodo?

Zaman je Prešeren o tem razmišljal. Jasno je spoznal, da čas velikega boja še ni prišel. Kamorkoli se je ozrl, je opazil, kako se narodove sile drobijo v nenačrtnih, včasih

brezglavih in nepomembnih podvigih brez medsebojne povezanosti, brez enotnega vodstva, brez skupnega, določenega in vsem jasnega namena.

Če bi se dvignil ves narod, razorožil vse, kar je nosilo cesarsko sukno, pognal čez mejo cesarjevega namestnika in vso tujo gospodo, zasedel urade s svojimi ljudmi — potem in le potem bi revolucija rodila svobodo.

Seveda — brez skupnega nastopa vseh avstrijskih Slovanov bi Slovenci ne uspeli.

Prešerna je minilo veselje do spanja.

Vstal je in poklical:

»Andrej!«

Smoletov sin je pogledal v sobo.

»Dobro jutro, gospod doktor!«

»Dobro jutro! Ali si prepisal pesem?«

»Sem.«

Fant je prinesel popisan papir in ga izročil Prešernu.

»Zdravljica«

je bral Prešeren in prijel svinčnik, da popravi nekatere pisarjeve napake... Da, »Zdravljica!« Prišel je vendarle njen čas. Pošlje jo Bleiweisu za »Novice«. Zdaj sme peti:

Otrok kar ima Slava...

Zdaj je čas, da se združijo vsi Slovani in otresejo dunajskega jarma. Ta poziv vendar rojaki morajo razu-

meti! Ampak tistega ne bodo razumeli:

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregan...

Človečanstvo!... Mir med narodi?
Bratstvo med vsemi ljudmi na zemlji?
Nikjer več roke, ki bi se dvigala
v nasilju? Nikjer meča, ki bi se hotel
omadeževati s človeško krvjo?...

O! Kdaj? Sto, tisoč let? Kdaj?...
Nikoli?...

Prešeren je zganil polo z »Zdravljico« in pogledal mlademu prijateljevemu sinu v oči.

»Vidiš, fant, to je moja oporoka,«
je rekel tiho, a opazil je takoj, da ga
mladenič ni razumel.

(Odlomek iz »Romana o Prešernu«)

Ludovika Kalan

Ilustr.: Bine Rogelj

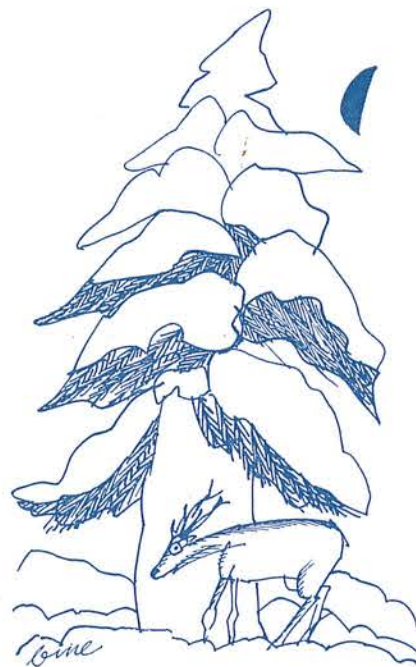
SMREKA in SRNJAK

Zimska noč vsa bela,
bisere je v sneg pripela.
Gozd je v mesečini tiho spal,
mraz pa je po vejah ivje tkal...

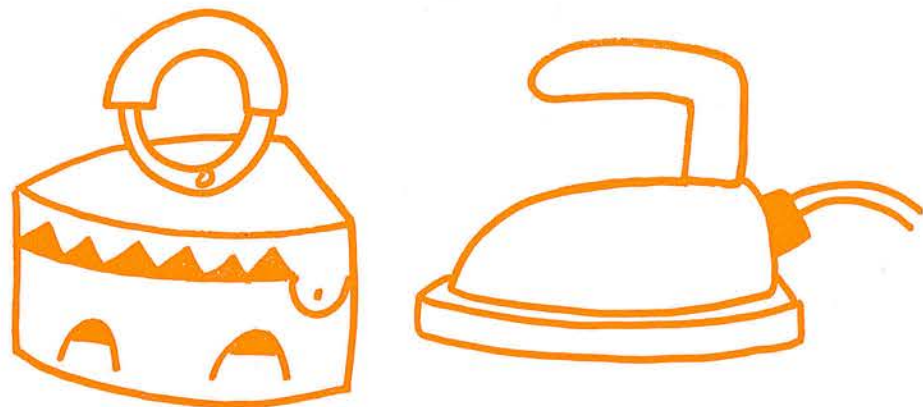
Taval je po hosti mlad srnjak,
pešal mu je že korak,
ko da lačen in premražen išče
toplo zavetišče.
Trudno je telo naslonil
stari smreki na visečo vejo,
glavo je počasi sklonil
in obliznil sneg,
da pogasi si žejo.

»Zlekni se,« mu reče smreka »in zaspi
v varstvu mojem,
kot so one strašne dni
se med vročim bojem,
partizani, za trenutek odpočili.
Oh, bili so hudi časi,
ko so borci tu na jasi
ognje si kurili.
Vsi izčrpani so mraz in glad trpeli,
kakor ti sedaj.
Skozi gozd drveli
juriši in hajke so tedaj.

Kolikokrat je tiste dni
mrzli sneg stalila topla kri!«

Botrica iz Tržiča

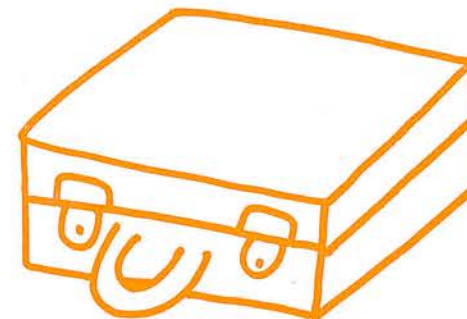
Nekajkrat na leto je k nam na obisk prišla botrica. Včasih je prišla sama, včasih pa s svojo pripateljico. Imela sem jo rada zato, ker mi je zmerom kaj prinesla. Navadno so bili to bonboni, pa tudi napolitanke. Mami pa je nekoč za darilo prinesla električni likalnik. Prej smo imeli takega na oglje, v katerem je tlela žerjavica, da je ostal topel.

Pri nas smo kuhali ruski čaj samo takrat, kadar je prišel na obisk kak bolj imeniten človek. Botrica je bila imenitna, ker je bila iz Tržiča. Vedno je dobila čaj v lepi skodelici, iz katere sicer ni nihče jedel. Zmerom se je zadovoljno smejala. V kotu ust je imela dva z zlatom obrobljena zoba in to se mi je zdelo na njej najlepše. Tudi igrala se je z menoj. Najraje me je zibala na kolenu in pela:

Dideldideldajčka,
putka nese jajčka!

Nekoč je prišla botrica na obisk s čisto majhnim kovčkom. Bil je le toliko velik kot škatla za otroške čevlje. Kaj mislite, kaj je bilo v njem? Malo ugibajte! Mogoče je bil — klobuček? Mogoče predpasnik? Bluza? Punčka? Krtačke? Slikanice?... domine?... kocke?... le kaj? Bil je poln,

prepoln bonbonov! Bili so čokoladni. Vsak posebej je bil zavrt v pisan papirček. Če bi smela, bi vse pojedla naenkrat. A tega mi mama ni dovolila. Vseeno jih je kmalu zmanjkalo. Ostal je le kovček. Imam ga še sedaj in v njem hranim stara šolska spričevala. Botrica pa je umrla.

Neža Maurer

Ilustr.: Bine Rogelj

PEČ

V kotu stoji,
in, ko je najbolj vroč dan,
je ne spraviš drugam.
Pa ji pravim:
Pojdi na sonce,
lahko se ogreješ!
Lahko si za zimo
zdravja nabereš.
Ona pa nič.

Ko pride mraz,
pa ji mama polena
v usta zloži —
in peč ugrizne,
da zablesti,
zadovoljno mrmra
in toplo žari.

Oj ta peč!
Nič ne uboga —
pa se vendar nihče
na njo ne jezi.

NATEČAJ

Spet se boste kosali v risarskih veščinah, sprostili svojo domišljijo in pokazali skrite talente.

Uredništvo revije GALEB razpisuje že tradicionalni nagradni natečaj za osem osnutkov novih naslovnice GALEBA za prihodnje šolsko leto 1981-82.

Pogoji so naslednji:

— risbe in izdelki v poljubnih barvah in tehnikah z velikimi liki morajo biti izvirni in slikoviti ter obravnavati teme letnega razdobja od jeseni do pozne pomladi, v katerem izhaja GALEB;
— vsi izdelki morajo biti v pokončnem formatu in v velikosti 24 x 33 centimetrov, v skladu s formatom revije;

— vsak izdelek mora imeti viden napis GALEB;

— na hrbtni strani risbe ali izdelka je treba napisati geslo;

— geslo morate prepisati na ovojnico, vanjo pa zapreti list, na katerem morate napisati svoje ime in priimek in navesti razred in šolo, ki jo obiskujete;

— zaprto ovojnico morate priložiti izdelku;

— vsak lahko pošlje tudi več izdelkov;

— izdelke morate nasloviti na Uredništvo revije najkasneje do 31. marca 1981.

Vse osnutke za nove naslovnice bo pregledala strokovna komisija in določila osem najboljših. Zmagovalci natečaja dobijo v dar IZBOR MLADINSKIH KNJIG, njihova imena pa bodo objavljena v osmi številki letošnjega GALEBA.

Poslanih osnutkov Uredništvo ne bo vračalo, zavračalo pa bo tiste izdelke, ki ne bodo odgovarjali pogojem natečaja.

Danilo Gorinšek

JANUAR

Se novo leto je začelo,
da zdravo bi bilo, veselo;
Zdaj le zavijajmo rokave,
da bomo zmogli vse težave!
Če bomo cvenka kaj nabrali,
ga nekaj bomo — revnim dali!

Zdravko Omerza

Ilustr.: Leon Koporc

BORIS JE PADEL V SNEG

Ponoči je močno snežilo. Zapadel je visok sneg.

Zjutraj je Boris oblekel suknjo, se pokril s kapo in nataknil rokavice. Na podstrešju je poiskal svoje sanke.

Potem je šel na vrh griča. Ko je pogledal z njega navzdol, ga je kar zmrazilo. Pobočje se mu je zdelo preveč strmo, da bi se spustil po njem v dolino. Nekaj časa je okleval. Nato pa je zbral ves svoj pogum in se spustil s sankami z vrha griča.

Ker se je prvič sankal, je bil še malo neroden. Zato se je sredi klanca prevrnil. Vendar se ni nič udaril, ker je bil sneg mehak.

Vrnil se je na vrh griča. Ker se mu prej ni nič zgodilo, se je sedaj že bolj pogumno spustil po pobočju navzdol in srečno izvozil.

Boris je bil zelo vesel in ponosen, ker mu je spust uspel.

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Bine Rogelj

MEDVED SANJA

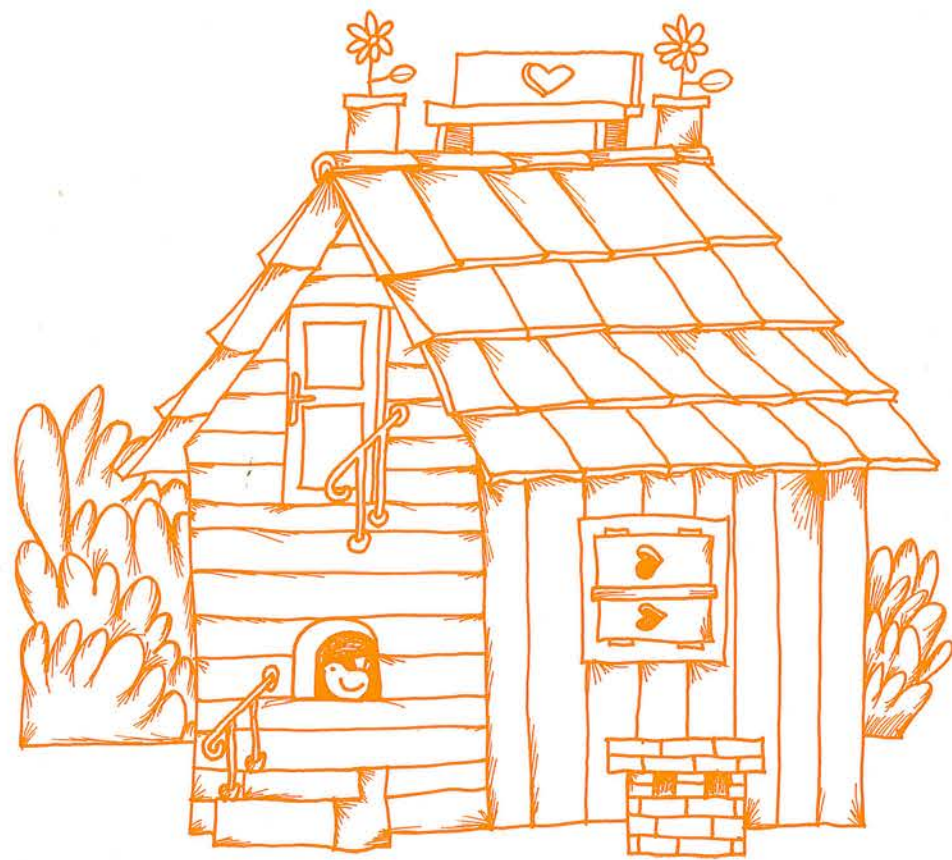
Ko se mraz v gozdove splazi
in jim s snegom zagrozi,
medo se v brlog zavleče,
do pomladi sladko spi...

A še v snu veselo brunda,
zadovoljno se smehlja,
takrat zagotovo sanja,
da se — s hruškami sladká...

Poišči napake

STONE SE JE PRI GRADNJI KOLIBE ZMEDEL.
POMAGAJ MU ODPRAVITI NAPAKE!

MEČ IN ZLATO

NEKOČ STA SE SREČALA MEČ IN ZLATO. MEČ SE JE SVETIL, ZLATO JE ŽARELO. PA STA SE ZAČELA PREPIRATI, KDO JE MOČNEJŠI.

»JAZ VSE PREMAGAM!« VZKLIKNE MEČ. »VSAKA VRATA PREBIJEM!«

»JAZ SEM MOČNEJŠE!« ODGOVORI ZLATO. »ČESAR TI NE ZMOREŠ, OPRAVIM JAZ! MENI SE VSAKA VRATA SAMA ODPRO!«

»MENE SE VSE BOJI!« ZAVPIJE MEČ.

»A MENE SI VSE ŽELI!« JE ODVRNILO ZLATO.

MEČ OSRAMOČEN POMOLČI, POTEM SE DOMISLI:

»ČE ZAMAHNEM, PRINESEM SMRT TUDI TISTIM, KI SI TEBE ŽELE!«

ZLATO PREMIŠLJUJE IN PREMIŠLJUJE, POTEM PA REČE:

»KAJ BI SE PREPIRALA! ZDRUŽIVA SE IN VES SVET BO NAJIN!«

IN OD TEGA DNE STA MEČ IN ZLATO NERAZDRUŽLJIVA.

Neža Maurer

Ilustr.: Marjeta Cvetko

Snežna zgodba

Vse dni in noči
vozijo avtomobili sneg
tja, kjer ga ni,
in kjer si vsak otrok silno želi,
da bi imel vsaj eno kepo
debelo kot repo,
sneženega moža
in smučišče za dva —
zase in še za prijatelja.

2. KARANTANIJA - Na Karantanijo so začeli pritiskati Langobardi in še zlasti Bavarci. Obenem so se Slovenci hoteli otresti nadutih obrskih zaveznikov. Zato so se priključili veliki slovanski plemenski zvezi, ki jo je vodil knez Samo. Leta 623 je Samo zbral okoli sebe vsa slovanska plemena, ki so živela ob Labi, na Češkem, na Moravskem, v Karantaniji in sem do Jadranskega morja. S skupnimi močmi so napadli Obre in jih premagali. Ta je edini primer v zgodovini, da so se vsi Slovani, severni in južni, strnili v veliko zvezno državo. Na sliki: Samova država.

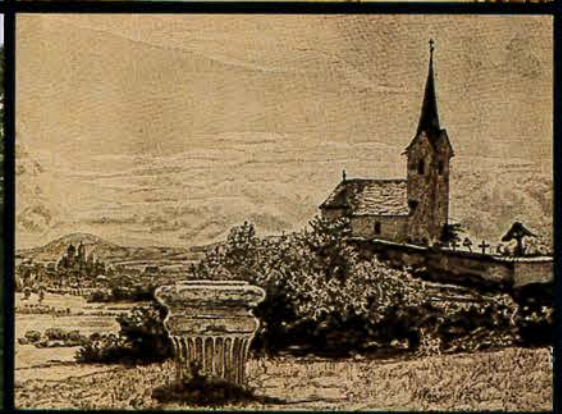
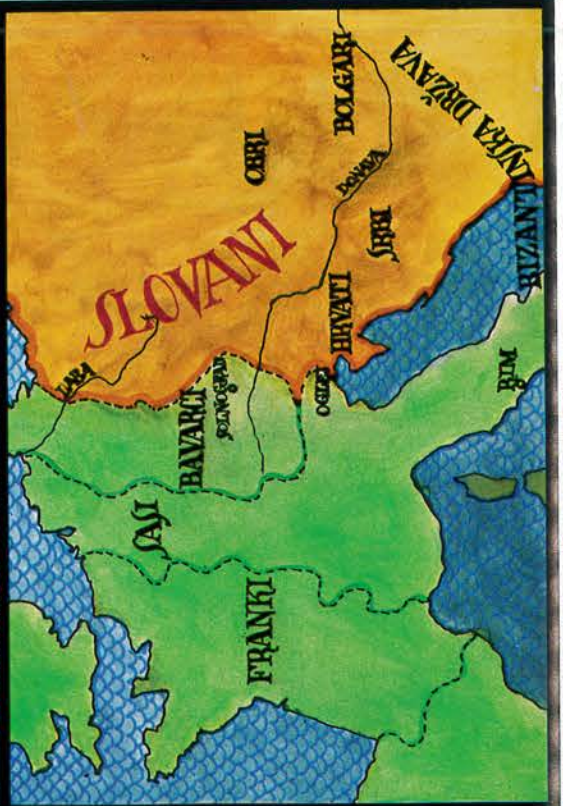
1. KARANTANIJA - Leta 568 so se Langobardi selili iz vzhodnoalpskih dežel v severno Italijo. Na vzhodnoalpskem svetu so še nadalje živela keltska in ilirska plemena ter romansko prebivalstvo. Ta prostrani svet ob Soči, Savi, Muri, Rabi, Dravi in tja do Donave, ki je ostal brez vladarja, so po dolgotrajnih bojih postopoma osvojili Slovenci v družbi z Obri. Tu se je izoblikovala slovenska dežela Karantanija. Ob naselitvi Karantanije so bili Slovenci pogani. Ozemlje takratne Karantanije je bilo mnogo obsežnejše, kakor je tisto, na katerem danes živimo. Na sliki: Karantanija v 7. stoletju.

4. KARANTANIJA - Krnski grad je na hribu na zahodni strani Gosposvetskega polja. Tu je bil sedež karantanskih knezov. Za časa kneza Boruta (leta 743) so začeli Obri ponovno napadati Karantanijo. Borut je poklical Bavarce na pomoč. Z združenimi močmi so Obre porazili. Na sliki: vas Krnski grad.

3. KARANTANIJA - Po Samovi smrti je velika Samova država razpadla. Karantanija se je odcepila in je ostala samostojna še celih sto let. Za časa Samove države je vodil karantanske Slovence vojvoda Valuk. Središče Karantanije je bilo na Krnskem gradu. Na sliki: Krnski grad danes.

6. KARANTANIJA - Ko je leta 753 Gorazd umrl, je postal knez Hotimir. On je poklical v Karantanijo škofa Modesta in več bavarskih duhovnikov, da bi pokristjanili Slovence. Modest je dal zgraditi več cerkva, od teh je največja ona pri Gospe Sveti. Tu je imel Modest škofovski sedež. Cerkev je na vzhodni strani Gosposvetskega polja. Na sliki: cerkev Gospa Sveta.

5. KARANTANIJA - Pomoč Bavarcev je Boruta drago stala, ker je moral priznati njihovo nadoblast nad Karantanijo in poslati na Bavarsko več talcev, med njimi tudi sina Gorazda in nečaka Hotimira. Na Bavarskem so jih pokristjanili. Po Borutovi smrti leta 750 so Bavarci postavili za kneza njegovega sina Gorazda. On je bil prvi krščanski knez Karantanije. Na sliki: Gosposvetsko polje.

8. KARANTANIJA - Karel Veliki, vladar bojevityh Frankov, je osvojil Bavarsko in odstavil Tasila. Sočasno so prišli pod njegovo oblast tudi Slovenci, ni pa odstavil slovenskega kneza. Leta 811 je poveril cerkveno upravo oglejskemu patriarhatu na vse ozemlje južno od Drave, salzburški nadškofiji pa vse ozemlje severno od nje. Na sliki: podoba Matere Božje v cerkvi Gospe Svete.

7. KARANTANIJA - Škof Modest je pokopan v cerkvi Gospe Svete. Po Hotimirovi smrti so se poganski Slovenci uprli tujim duhovnikom in jih izgnali iz dežele. Tedaj je prišel v Karantanijo bavarski vojvoda Tasilo z močno vojsko in premagal poganske upornike. Novi knez je postal Volkun, sin Hotimira. Na sliki: grob škofa Modesta v notranjosti cerkve.

10. KARANTANIJA Tudi potem, ko so vsilili Slovencem tuje kneze, so te umeščali še vedno po starem običaju in v slovenskem jeziku. Obred se je odvijal pri knežjem kamnu v bližini Krnskega gradu. Na kamnu je sedel svoboden kmet. Obdajala ga je množica ljudstva. Na sliki: Krnski grad s knežjim kamnom nekoč.

9. KARANTANIJA - Leta 820 so se karantanski Slovenci pridružili velikemu uporu proti Frankom, ki ga je vodil hrvatski knez Ljudevit Posavski. Franki so upor zadušili in Slovence kaznovali tako, da so jim odstavili njihovega kneza. Odslej je Karantanija izgubila samostojnost in vladali so ji nemški knezi. Na sliki: naselje Gospa Sveta.

12. KARANTANIJA - Zopet je spregovoril kmet: »S kakšno pravico me more pregnati s tega kamna?« Odgovorili so mu: »Odkupi ti ga s šestdesetimi beliči, bikom, kobilo in obleko, ki jo ima na sebi, tebe pa bo oprostil vseh davkov.« Nato je kmet kneza rahlo udaril na lice, vzela vola in kobilo in zapustil kamen. Na sliki: knežji kamen danes.

11. KARANTANIJA - Kmetu se je približal v spremstvu plemičev novi vojvoda, kmečko oblečen in držeč z eno roko marogastega bika in z drugo kobilo enake barve. Kmet je vprašal: »Kdo je tisti, ki se približuje?« Prisotni so odgovorili: »Deželni knez je.« Nadalje je kmet vprašal: »Ali je svobodnega stanu? Ali je pravičen sodnik? Ali bo branil vero in domovino?« — »Je in bo!« mu je odgovorilo ljudstvo. Na sliki: obred ustoličenja.

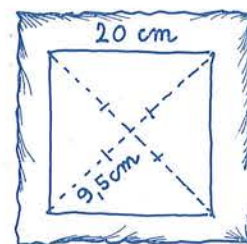
14. KARANTANIJA Knežji kamen hranijo v muzeju v Celovcu; vojvodski prestol pa stoji še vedno na istem mestu, le da je obvarovan z železno ograjo. Ko so partizani maja 1945 osvobodili Koroško (tako se danes imenuje nekdanja Karantanija), so s častno stražo ob prestolu izpričali, da smo si Slovenci zopet izbojevali svobodo in samostojnost. Na sliki: vojvodski prestol s partizansko stražo.

13. KARANTANIJA - Knez se je usedel na kamen. Zavihtel je meč na vse štiri strani neba in tako prisegel, da bo branil domovino. Potem je izpil požirek studenčnice iz kmetovega klobuka v dokaz, da bo skromen. Nato so se vsi udeležili slovesne maše v cerkvi Gospe Svete. Sledil je sprejem na Krnskem gradu. Končno se je novi knez odpravil k vojvodskemu prestolu. Sedel je nanj in s tem prevzel oblast. Na sliki: vojvodski prestol.

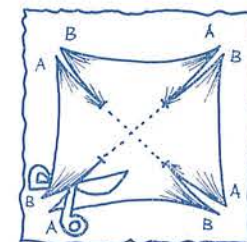

Vera Poljšak
Ilustr.: Magda Tavčar

VETERNICA

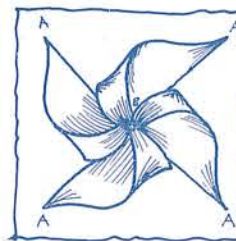

Prisrži si kvadrat iz lepenke s stranico dolgo 20 cm in nariši diagonali. Izmeri

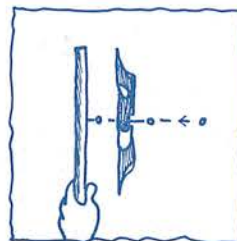

na vsaki

diagonali od vogala proti središču 9.5 cm.

Prisrži in upogni lepenko kot kaže risba. Z žebličkom jo pritrdi na palico.

Ukradeno veselje

Ena od redkih stvari, ki jih moj oče ni mogel trpeti, je bila zima. Doma je bil iz tople Primorske, kjer je sonce radodarno s svojimi žarki in kjer tudi zimski meseci niso tako mrzli.

Zato je bil vedno slabe volje, kadar je v decembru zagledal prve snežinke, ki so se poigravale v zraku. Njegovega odpora do zime nisem mogel razumeti, saj sem bil sam željan sankanja, kepanja in zimskih iger.

Na sneg me oče ni pustil. Največkrat sem mu moral uiti, zato mi je skrnil čevlje. Tudi tistega decembrskega dne.

Že od jutra je snežilo. Nosek sem tiščal na mrzlo šipo in opazoval bele kristale. Gledal sem, kako padajo na tla in kako raste snežna odeja. Kot nalašč za sankanje in kepanje. Silno me je vleklo v gramozno jamo, od koder sem slišal smeh in vrišč otrok.

Živeli smo v pritličju, v enosobnem stanovanju. Oče ni šel na delo. Bil je bolan in je ležal v kuhinji, kjer je bilo topleje, jaz pa sem ždel v sobi in sem razmišljal.

Samo okno bi bilo treba odpreti...

Če bi imel čevlje...

Čevlje pa mi je oče skrnil.

Naj grem v copatah?

Lastne misli sem se ustrašil. Prisluškoval sem. Nič se ni zganilo v kuhinji. Morda spi... Vrisk iz gramozne jame pa je zmerom močnejše

silil skozi šipe in roka je kar sama segla k oknu in ga odprla.

Tekel sem na vso moč in v nekaj minutah sem bil sredi razigranih prijateljev.

»Kje si pa čevlje izgubil?« so zakričali.

Nisem odgovoril. Prisedel sem k prvemu, ki me je povabil na sani. Vožnja je bila čudovita. Mrzel veter mi je bičal obraz, čutil sem, da se vozim, vozim, da nad menoj plešejo snežinke in da je okrog mene vse belo.

Ne vem, kako dolgo je trpelo ukradeno veselje. Med igro sem pozabil na čas. Nenadoma je bilo vsega konec. Ob sebi sem zagledal očeta. Bil

je v zimskem plašču z zavihanim ovratnikom, okoli ust pa je imel ovit šal. Nič mi ni rekel, samo za roko me je prijel in me vlekli proti domu. Pred otroki me je bilo sram, zato sem se mu iztrgal in stekel in bil pred njim v domači kuhinji.

Oče me je redko kaznoval, takrat pa sem vedel, kaj me čaka. Nisem se mislil izgovarjati. Stal sem s povešeno glavo, slišal sem ga, kako si je otrkal čevlje, preden je vstopil, kako je skrbno zaprl vrata za seboj.

Stisnil me bo med kolena, sem pomislil.

Očetova roka se je dvignila, potem pa je za trenutek obvisela v zraku in ni udarila. Kaj jo je zadržalo? Vrisk otrok na snegu, ki ga je bilo slišati v kuhinjo? Ali nenaden spomin?

»Sezuj se!« je nazadnje rekel oče. »Copate imaš čisto premočene.«

Potem je vzdihnil in se otožno zazrl v snežinke, ki so še zmerom plesale mimo okna.

Kajetan Kovič

Ilustr.: Magda Tavčar

POBEG

Mojemu sinu iz besednjaka
sta pobegnili dva korenjaka.
S culo in mulo sta jo pobrala:
eden je Prosim, drugi je Hvala.

Spekli smo jima debelo potico,
spekli kolino in pečenico,
šli po igrače smo v trgovino,
karte kupili za cirkus in kino —

Prosim in Hvala pa kakor dva mutca,
Prosim in Hvala pa kakor dva butca —
pa čeprav jima trébuch kruli —
raje živita ob kuhani muli.

Prosim in Hvala, nesrečna cigana,
cula je prazna, mula prodana,
žalostna gresta beračit na tuje,
eden se joče, drugi vzdihuje.

Pameti bosta si v svetu kupila
in se ob letu zopet vrnila.
Včeraj sta pismo na pošti oddala:
Prideva kmalu. Prosim in Hvala.

INCIDENT

Živku, ki je bil doma iz Hercegovine, z visokih hribov nad morjem, so 1943. ustaši pobili starše, odgnali živino, požgali domačijo. Živko si je po srečnem naključju rešil glavo. Zbeganega, na smrt prestrašenega so našli partizani in ga vzeli s seboj. Odtlej je zvesto spremljal svoj odred na vse njegovih pohodih, od skalnatih črnogorskih gora vse tja do zelenih slovenskih planin, Trsta in slovenskega morja. Živko je večidel pomagal v kuhinji. Prinašal je vodo, drva za kurjavo, živež, lupil je krompir... Če je bilo potrebno, je kdaj pa kdaj pomagal tudi v borbi, prenašal je strelivo, odnašal ranjence, sem ter tja je opravljal tudi kurirsko službo. Bil je ljubljenec vsega odreda.

Lepo je prepeval. Imel je celó precejšen pesniški dar. Partizani so vzljubili njegovo pesem, ki jo je, spremljajoč se s harmoniko, večer za večerom prepeval, vsi so v zboru ponavljali pripev njegove pesmi:

»Tam daleč onkraj morja,
tam daleč je Živko doma.
Ko sovrag bo že strt in pobit,
ko zasije svobode nam svit,
se Živko domov vrne spet
gradit nov, gradit čudežen svet.«

Živko je naposled s svojim odredom prišel na razmejivno črto na Goriškem, na črto, ki je delila slovensko ozemlje na coni A in B. Lahko bi se bil vrnil domov, pa se nikakor ni mogel ločiti od svojega odreda, ki je taboril nekje ob Soči. Na desni strani Soče — samo čez most si stopil, pa si bil tam — so vedrili in oblačili čerini (*) in vojaški zavezniške vojaške uprave. Konec je bilo bojnih pohodov, konec razburljivih dni in noči. Živko je samo še lupil krompir, oh, samo krompir je lupil... Brana, njegov starejši vojni tovariš, ga je tolažil, češ da je tudi predsednik Združenih držav Amerike, ko je bil še deček, lupil krompir, da pa je zdaj predsednik tako velike in močne države.

»Slaba tolažba,« ga je zavrnil Živko, »gospod predsednik je pozabil, da je kdaj lupil krompir, drugače bi stal danes na moji strani, ne pa na strani tistihle čerinov tam...«.

Vsi so se zasmejali.

Dnevi so se krajšali, dolgočasni jesenski dnevi. Oblaki so se podili nizko nizko po dolini, zakrivali so vrhove gora in se zadevali človeku

(*) Čerini — policaji zavezniške ameriško-angleške vojaške uprave v bivši coni A Julijske krajine.

malone ob glavo. Živko je mislil na svoje gore in na lepo modro morje pod njimi. Prevzelo ga je domotožje po sončnem jugu. Vedel je, da se bo naposled moral posloviti od svojega odreda, da bo moral spet hoditi v šolo, nemara v kakšno tovarno, morebiti na kakšno gradbišče. Jesen mu je silila v srce, megla v možgane, pestila ga je otožnost, tudi njegova pesem je zvenela vsak dan otožneje.

»Živko, daj, vrziva malce žogo!« ga je povabil Brana, da bi ga razvedril. Živko je poskočil. Brcala sta žogo na vse pretege. Brana, ki je bil močan, pravi hrust, je nehote brcnil žogo premočno; odletela je na most in se, čez razmejivno črto, skotalila naravnost v roke čerinom, ki so se

dolgočasili na desni strani reke. Kaj zdaj? Brana in Živko sta se pogledadala. Čerini so se smejali, britanski in ameriški vojaki so Živka dražili. Naposled je neki čerin, ki je dobro govoril hrvaščino, povabil Živka, naj pride po žogo.

»Ali mi jamčite, da se mi ne bo nič hudega zgodilo?« je Živko vprašal čerina.

»V imenu zavezniške vojaške uprave ti slovesno zagotavljam,« mu je, muzajoč se v srcu, obljubil čerin, »da se ti ne bo nič hudega zgodilo. Žogo ti bomo vrnili. Lahko jo boš neovirano prenesel čez most.«

Živko je, nič hudega sluteč, stopil čez most.

»Incident, incident, jugoslovanska vojska je vdrla v cono A!« so se hrupno norčevali čerini in vojaki, urno obkolili Živka in ga tirali k stražarski kolibi. Krohotali so se. Živko ni razumel njihove govornice, vedel pa je, da brijejo norce z njim. Čerin, ki ga je bil povabil, mu je prevajal njihove norčije.

»Junaška tale jugoslovanska vojska! Ali se misli s takimi pedenj-

vojački, kakršen si ti, bojevati proti Združenim državam Amerike in proti Veliki Britaniji?» so silili vanj, se na vse pretege smejali in se bili po kolenih.

»Hej, junačina, pa menda ni v tej žogi skrita jugoslovanska atomska bomba? Hm, nekam čudno težka je!«

Homerski posmeh in krohot. Živko samo molči. Molči in v srcu mu vre mlada kri. Stiska zobe, stiska pesti. V očeh mu plamen jeze gori. Njegov pogled tihotapsko oplazi okoli. Oho, tam v stražarnici — skozi okno je videti — visi ob oknu brzostrelka. Okno pa je za malega Živka visoko, previsoko; boji se, da ga ne bi mogel doseči. Živko premišljuje, precenjuje: bi ali ne bi. Bi? Bi! se naposled odloči. Bliskovito se zažene — njegov skok bi bil divji mački v ponos — na rob stolice, na kateri sedi bradat vojak, s stolice na ramo presenečenega vojaka, z rame na okno in z okna v stražarnico, urno zapre vrata in obrne ključ... Čerini strmijo, vojaki se čudom čudijo, bradatemu pade pipa iz rok...

Živko stopi z brzostrelko v rokah k oknu, pomeri na čerinsko-vojaško družčino in ji pošlje oster rafal tik nad njihove glave. Vsa družčina se urno pobere in pokaže pete. Živko pa »udri!« Rafal za rafalom. Skrbno je pazil, da so jim žvigale krogle tik nad glavami. Čerini in vojaki so se razbežali na vse strani.

Živko se spusti v dvema brzostrelkama v rokah skozi okno in se zapodi za bežečo vojsko... Nato pobere pedenj-vojaček svojo žogo in se obrne k mostu. Ne mudi se mu. Počasi koraka čez most, šele na drugi strani mostu se obrne. Nikjer ni žive duše. Tam na oni strani je tiho kakor ob polnočni uri na poko-

pališču. Lej, lej, tam za podrtijo na nizki vzpetini oprezuje in previdno moli glavo čez zid čerin, ki ga je bil zvalil v cono A. Živko sname z ramen obe brzostrelki, ju zaluča na most in zavpije:

»Hej, junače nad junaki, tukaj imaš svoji brzostrelki! Dobro pazi, prihodnjič bi utegnil odnesti tebe in tvojo atomsko bombo, tristo kosmatih!«

Brana se zasmeje in mu krepko stisne roko. Živko sede na mostno ograjo, raztegne harmoniko in zapoje:

»Tam daleč, onkraj morja,
tam daleč je Živko doma,
tam, kjer imajo junaki železne
[pesti,
tam, kjer v prsih jekleno srce jim
[gori!«

Prav tisti dan zvečer je bil v Trstu sprejem, ki ga je priredilo poveljstvo britanske vojske. Na sprejem je bil povabljen tudi zvezni oficir jugoslovanske vojske kapetan Matija Hrast, ki je pred leti kopal železno rudo v Združenih državah Amerike, pozneje pa topil železo v jeseniški železarni.

»No, kaj slišimo,« je nekoliko posmehljivo, čeprav dobrohotno, dejal britanski polkovnik Brown, ki je drugače kapetana Hrasta močno cenil,« slišimo, da pri vas mobilizirate štirinajstletne dečke, gospod kapetan, dečke, ki povzročajo v otroški prešernosti na razmejitveni črti resne incidente, he?«

Kapetan Hrast, ki ni imel o »incidentu« na razmejitveni črti niti pojma, je mirno in popolnoma resno odgovoril:

»Pretiravate, gospod polkovnik, pri nas takšni dečki samo — krompir lupijo.«

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Jelka Reichman

PIKILOKI

Slišiš?
Klif!
Klaf!
Klof!
Glava
s
kuštri,
kapa,
cof,
dolga
kraka,
tanki
roki,
glej
ga:
palček
Pikiloki!
Po
vsem
svetu
popotuje,
starim
uram
prisluskuje,
čudi
se
in
premišljuje.
Ura
teče
tiki,
toki,
dremlje
palček
Pikiloki!

Lojze Abram

Nova telovadnica za pridne športnike

Mladi slovenski športniki se lahko ponašajo z veliko pridobitvijo. Pred nekaj tedni so namreč na Stadionu »Prvi maj« otvorili novo pokrito telovadnico za vedno večje potrebe našega slovenskega zamejskega športa. Potrebo po novi telovadnici so vsi mladi športniki občutili že pred davnim časom. Športno združenje »Bor«, ki se v zadnjih letih naglo razvija in širi svojo športno dejavnost, zlasti na področju športne šole, si je tako zadalo nalogo, da poskrbi za nov prostor, v katerem bi še bolj razvijal svoje športne in organizacijske sposobnosti.

Porodila se je zato pobuda za gradnjo nove telovadnice in velika večina članov je prostopila k akciji ter stvarno pripomogla, kljub velikim finančnim težavam, da je načrt postal stvarnost. Danes imamo na nekdanjem odprtem košarkarskem igrišču na sta-

dionu »Prvi maj« nov športni objekt, ki ga člani Športnega združenja »Bor« imenujejo kar »balon«. Glavna značilnost nove telovadnice je montažna struktura, ki nosi plašč velikega balona. V notranjosti je igralna plošča prekrita s posebnim sintetičnim podom, ki s svojimi značilnostmi zagotavlja najboljše pogoje za igro košarke, odbojke in tenisa. Seveda se lahko v tem novem objektu odvijajo tudi druge športne panoge.

Gradnja »balona« se je izkazala za zelo posrečeno rešitev problema pomankanja pokritih športnih igrišč. S tem so športni delavci Združenja »Bor« naredili važen korak naprej v začrtanem programu širjenja kulturne dejavnosti v tržaški slovenski mestni skupnosti. V lepi telovadnici že trenirajo in igrajo tudi najmlajši športniki, člani Športne šole.

Marij Čuk

Novo branje za novo leto

Kaj vsega ne skuhata Picko in Packo! Že sami njuni imeni povesta vse: to sta paglavca, ki uganjata norčije in nagajata vsemu, kar leze in gre. Pravzaprav: »samo« sedem potegavščin izvedeta, kolikor je pač zgodb v verzih v knjigi **PICKO IN PACKO** nemškega mladinskega pisatelja **Wilhelma Buscha**. Delo je prevedla znana slovenska pesnica **Svetlana Makarovičeva**, izšlo pa je pri naši tržaški založbi ZTT, ki že nekaj časa posveča precej pozornosti prav vam, mladi bralci.

Ta knjiga je zares prijetno branje, saj ga pestrijo tudi duhovite risbice **Tadeja Tozona**. Seveda, preveč vam vendarle ne morem razkriti in bom rajš navedel nekaj uvodnih stihov, ki najboljše kažejo, kakšna sta Picko in Packo:

To je prava svinjarija,
kaj počenja mularija!
Tak je Picko, vražji sin,
Packo pa prav tak capin;
mar bi starše spoštovala,
dobre nauke poslušala,
onadva se pa režita,
figo pameti molita.

Pozor, dragi mladi bralci! Ko boste prišli na konec knjige, boste prebrali nauk, da nikar ne sledite zgledu Picka in Packa. In to je tudi naša želja.

Tisti, ki še radi berete pravljice in se še z otroško vnemo podajate v njihov sanjski svet, boste prav gotovo našli prijetno branje v knjigi z naslovom **VOLK IN 7 KOZLIČKOV**. Prav gotovo pravljico že poznate, brez dvoma pa ne poznate risb **Ančke Gošnik-Godec**, ki so prava mojstrovina. Skratka, poleg letenja po črkah, si boste lahko privoščili tudi pašo za oči — gledanje umetnin.

In še o eni knjigi bom spregovoril (naj vas spomnim, da vse tri knjige dobite v Tržaški knjigarni). **KO NINA SPI** je sodobna pravljica, ki jo je zapisalo pero slovenske mladinske pisateljice **Branke Jurca**. Gre za

življenje deklince, ki se obnaša prav tako kot vi, sanja kot vi in pomaga mami prav tako kot vi. No, da bo stvar zanimivejša — to branje si kar privoščite.

DRAGI GALEB

Z veseljem prebiramo našo revijo. Najraje rešujemo uganke. Dolge zgodbe nama prebere učiteljica. Na naši šoli sva samo dva učenca, zato je večkrat v rabi dvojina! Lepo te pozdravljava in ti pošiljava tudi rešitve uganke.

Damir Kralj in
Marko Rebula
3. r. OŠ SLIVNO

Podpisana sta res samo dva, po rabi »dvojine« pa sodim, da vas je več! In zato Galebov pozdrav vsaj za tri.

PO KOSTANJ

Ko pride jesen s svojimi lepimi barvami, dozori tudi kostanj. Vsi ga imamo radi. Tako sem se tudi jaz neko sončno popoldne odpravila ponj. A po kostanj nisem šla sama. Prišli so še sorodniki iz Dobrave. Mamica, oče, teta in stric so šli na Vinji vrh, mi otroci pa smo se odpravili po kostanj. Prišli smo v gozd in kar hitro začeli nabirati. Sprva se nam je zdelo, da nikoli ne bomo imeli polne vreče. Nihče ni gledal v vrečo, koliko smo že nabrali. Uhajale so nam misli k večeru, kako bomo pekli in jedli sladke kostanje. Nato se pa le eden spomni in pogleda v vrečo, pa je bila že skoraj polna. Še nekaj časa smo nabirali, nato pa smo odšli proti domu. Še malo smo se oblekli, da nas ne bi zeblo, kajti večer je bil hladen. Potem smo se odpravili na Vinji vrh, kjer je naš vinograd. Tam so mamica, oče, stric in teta betonirali temelje za zidanico. Otroci smo brž zakurili ogenj. Ko se je lepo razgorelo, smo začeli peči kostanj in meso. Najbolj smo se veselili kostanja. Ko smo že vse spekli, smo posedli okoli ognja in jedli. Veselja in smeha tudi ni manjkalo. Bila je že gosta tema, ko smo odšli z Vinjega vrha. Sorodniki so se odpeljali proti Dobravi, mi pa domov v Družinsko vas. Ta jesenski dan je bil zame res prijetno doživetje.

Tatjana Hribar,
novinarski krožek
OŠ 29. OKTOBER
ŠMARJETA
ŠMARJEŠKE TOPLICE

V VINOGRADU (Prizorček)

Nastopajoče osebe: deklica Milka, grozd, list, trta, slamnati mož, vrabec, stric

Milka se je usedla pod brajdo, da bi se odpočila. Zaslišala je nenavaden glas, pa je prisluhnila.

Grozd: Joj! Vrabec mi je eno jagodo ukradel!

Slamnati mož: Ta grdoba! Že spet me je prelisil!

Grozd: Seveda, ko pa nisi pazil.

List: Poglej, slamnati mož, že spet je tukaj!

Slamnati mož: Pojdi proč! Vrabec, ali boš zletel proč?!

Vrabec: Kukuk, slamnati mož! Čop!

Trta: Ej ti, vrabec! Kaj nadleguješ mojeg sina!

Milka je nehala prisluškovati. Stekla je k stricu in mu vse povedala. Stric je pohitel v vinograd. S seboj je vzel metlo.

Stric: Ti vrabec, ti! Boš že videl...!

V slamnatega moža je zataknil metlo in vrabec se je tako splašil, da se ni vrnil nikoli več.

Vlasta Novak

4. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Čestitam za prizorček! Zaploskali pa ti bodo že na šolski proslavi, ko bo uprizoritev!

V ŠOLI

V naši šoli je lepo. Naša šola je celodnevna, to se pravi, da se domov vrnemo šele popoldne. Učimo se veliko, a najdemo čas tudi za igro. Večkrat gremo kam na izlet, ali si ogledamo predstavo v Kulturnem domu. Čez nekaj dni pa bomo imeli pouk že v novem šolskem centru!

Renato Andreuzzi

3. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

JAZ IN JEZ

Nekega dne sem videl jeza, ki je bezal v grmovje. S prijatelji smo ga hoteli uloviti in to nam je tudi uspelo. Dali smo mu jesti, saj je uboga zivalica bila lačna. Ker se nam je smilil, smo ga v gozdu spustili in nato odšli domov.

Renato Andreuzzi

Kaj pa kljukice na z?

RAZGOVOR MED ŠČINKAVCEM IN LIŠČKOM

Neko jutro sta se v gozdu srečala na goli veji ščinkavec in lišček. Lišček je tožil, da že dosti dni ni jedel. Skrbelo ga je, kako bo preživel zimo.

»Nič ne skrbi«, je rekel ščinkavec, »šla bova v bližino kakšne hiše, kjer bova naša krmilnica«.

Lišček je odvrnil: »Bojim se, da naju ustrelji lovec. Tudi mačka preži tam na naju.«

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Marjanca Jemec - Božič

Vesoljec

**Deske, žebli poleg klešč,
Gregor je mehanik več.
V nekaj urah, do noči,
sam raketo naredi.**

**Kot bi trenil, ena dva,
proti zvezdam se poda.
Kaj stori naj mama, kaj,
če ne bo ga več nazaj?**

»Ne boj se«, je rekel ščinkavec, »najprej bom jaz pazil, da ne bi prišla muca ali lovec. Ko se boš najedel, pa boš ti pazil«.

In res. Tako sta se hranila vsako jutro. Ko sta bila sita, pa sta odletela v gozd.

Miran Guštin

3. r. OŠ »F. Milčinski«

KATINARA

Ti si pa medtem v krmilnico natresel?

PAJEK V RAZREDU

Ko smo pred odmorom ponavljali zgodovino, je David zagledal pajka, kako se spušča po pajčevini navzdol. Pajek je napeljal pajčevino z luči nad Davidovo klopjo. Ko se ga je David dotaknil, je pajek začel plezati po pajčevini navzgor. Vsi smo ga opazovali in se smejali, ker je tako hitro splezal na luč. Tam je zaspal. Še po odmoru se je tam tiščal. Skušali smo, da bi se še enkrat spustil navzdol, a on nas ni ubogal.

Roberta Škabar

5. r. OŠ »A. Gradnik«

REPENTABOR

Seveda, ker ga niste spet počegetali!

NAJPREJ PAJEK, POTEPA ŠE ŽUŽELKA

Po odmoru smo nadaljevali s poukom. Naenkrat je Alan zagledal na klopi žuželko. Lučano jo je prijel in jo dal k Stojanovi torbi. Stojan se je branil, bal se je, da bi žuželka splezala v njegovo torbo. Lučano jo je dal potem na tla. Davidu nismo dovolili, da bi jo pokončal. Nato je žuželka zlezla pod omaro in ni je bilo več videti.

Nataša Bizjak

5. r. OŠ »A. Gradnik«

REPENTABOR

NA NJIVO

Čeprav je bilo grdo vreme, smo morali danes na njivo po krmo za prašiče. Obula sem si škornje in začela puliti peso in ko-

renje. Bilo je vse polno razmočene zemlje. Mama je morala vsako peso in tudi korenje očistiti z nožem. Nato smo naložili v vreče in peljali k babici. Tam smo morali vse korenje in peso oprati, ker je bilo blatno. Nato smo zunaj zanetili ogenj in v kotlu smo oboje skuhali. Prav lepo je dišalo, ko se je skuhalo. Na žerjavici smo spekli krompir. Bil je zelo okusen, le roke in usta sem imela črne od oglja. Bili smo vsi mokri in umazani, a vseeno je bilo lepo.

Roberta Škabar

5. r. OŠ »A. Gradnik«

REPENTABOR

Pa naj kdo še reče, da pujski ne jejo dobrih reči!

SAMI DOMA

Deževna nedelja je bila, ko sva bili s sestrično Katjo sami doma. Njeni in moji starši so šli v bolnišnico v Ljubljano na obisk k noni. Spomnila sem se na staro pokvarjeno televizijo, ki leži na podstrešju. Prepričala sem sestrično, da bi jo šli na podstrešje popravljat. Moja domisljica jo je hitro navdušila. Potem pa sva našli podstrešna vrata zaklenjena in razočarani sva obstali.

»Ne vem, kje je ključ«, sem žalostno rekla Katji.

»Nič ne de, bova pa našli kaj drugega«, me je potolažila. Šla sem v sprejemno sobo in vključila televizijo. In že mi je v glavo šinila misel.

»Katja, spekli bova dobro slaščico! Kaj praviš?«

Katja je privolila. Poiskala sem recept. Vzela sem skodelo, vanjo natrosila moko, dodala jajci, mleko in vanilijo. Manjkalo je še sladkor. Katja je vzela žlico, poiskala sladkor in ga dodala štiri žlice. Potem sva zme-

Janez Bitenc

Ledene sveče

Te-mni o-bla-ki, mr-ki mo-ža ki za-str-li so zim-sko ne-bo.....
kaj so za-spa-le, ka-plji-ce ma-le po stre-hah nič več ne pol-ze.....

Son-ce za-kri-li, po-tlej spu-sti-li sne-žin-ke so k nam na ze-mljo....
Ni-so za-spa-le, tu so o-sta-le, zdaj v sve-čah le-de-nih ži-ve.....

sili in položili v pečico. Nestrpno sva čakali, da bo pečeno. Položila sem na ogenj še smetano.

»Joj, kako bo dobra, si misliš, Katja?«

Medtem ko se je slaščica pekla, sva gledali televizijsko oddajo. Čez kakšno uro sem stekla v kuhinjo, vzela slaščico iz peči in jo polila s smetano. Tako lepa je bila, da so se nama kar sline cedile.

»Še malo morava počakati, Katja, da se ohladi«. Pripravila sem dva krožnika in pokusila slaščico. »Slana je!« sem začudeno zavpila. »Kaj?« se je še bolj začudila Katja. Gledali sva se .En košček sem dala mački, a tudi ona je ni marala. Kako sva bili s Katjo žalostni. Katja pa tudi nesrečna, ker je sladkor zamenjala s soljo. Mislím, da te slaščice ne bom nikoli pozabila.

Milena Gustin
5. r. OŠ »A. Sirk«
KRIŽ

VEVERICA IN JEŽ

Veverica in jež sta bila prijatelja. Jež je venomer jedel, veverica pa se je delala fino. Ona je stanovala v vili na drevesu, on pa pod zemljo. Veverica je imela velik avto. Z njim se je vozila po gozdnih cestih. Jež jo je vedno gledal, pa se je zaljubil vanjo. Vsak dan ji je nosil darila: obleke, prstane, bombone. Veverica jih je z veseljem sprejemala. Nekega dne ji je jež prinesel šopek rož. Vmes je bilo pismo. Ko ga je veverica prebrala, je obstala kot okamenela. Veste zakaj? Ker v pismu je pisalo, da jo jež hoče

vzeti za ženo. Veverica je privolila in naslednji dan so pripravili gostijo. Povabljene so bile vse gozdne živali. Po gostiji sta šla jež in veverica v ženino vilo. Jež je sedel za pisalno mizo, da bi v pismu prijatelju opisal svojo srečo. Ko ga je končal in je hotel spraviti črnilo, je po nerodnosti prevrnil stekleničko, črnilo pa se je polilo po preprogi. Veverica je skoraj ponorela, potem pa mu je le oprostila. Zvečer jež ni mogel zaspati. Premetaval se je po postelji, ob tem pa zbadal veverico v zadnjo plat. Veverica se je tako razjezila, da je ježa kar pahnila z drevesa. Jež se je strašno potolkel in nikoli več ni šel na drevo. Pa se je veverica še bolj razjezila, tako da je od jeze počila. Zato je jež še danes brez žene, vse veverice pa brez moža.

Tanja Masten
5. r. OŠ DEVIN

RDEČA KOKOŠKA

Mama kokoška je pridno grela jajčeca, da bi se iz njih čimprej izvalili piščančki. Nankrat se je nekaj zganilo. Na svet so prišli piščančki. Odprlo se je še zadnje jajčece, iz njega je zlezla rdeča kokoška. Mama jo je čudno pogledala. Tudi rdeča kokoška je videla, da so vsi ostali piščančki rumeni. Nekega dne so se odpravili na sprehod. Ko pa so se vrnili domov, je mama opazila, da je rdeča kokoška izginila. Začela jo je klicati, a kokoška se ni oglasila. Rdeča kokoška se je odpravila na dolgo pot. Med potjo je sklenila, da bo poiskala šolo. Tam se bo

naučila pisati črke in računati. Ustavi se je v neki vasi. Našla je šolo in stopila v razred. Učiteljica jo je zelo lepo sprejela. Potem je šla na trg in si kupila šolske potrebščine. Naslednje jutro se je veselo odpravila v šolo. V razredu se je z vsemi hitro spoprijateljila. V šoli je bila zelo pridna in učiteljica jo je imela rada. Ko se je končalo šolsko leto in je prišlo poletje, je kokoška ob jezeru spoznala labode. Čeprav je bila rdeča, so jo labodi lepo sprejeli medse. Postali so prijatelji in tudi plavati so jo naučili. Vsak dan so skupaj veselo plavali po jezeru in se brezskrbno zabavali.

Michele Passerini
Elena Leghissa
5. r. OŠ DEVIN

RDEČA KOKOŠKA

Nekega dne se je iz jajčeca izvalila rdeča kokoška. Tako so jo tudi imenovali, ker je bila rdeča. In ker je bila rdeča, so jo druge kokoši zapodile iz kokošnjaka. Odšla je v gozd. Tam je srečala mucko in miško. Brž so postale prijateljice. Skupaj so si zgradile hiško in si vse lepo uredile. Podnevi so se sprehajale po gozdu. Ko so se zvečer vrnile domov, so skuhale večerjo. Po večerji pa so legle spat. Miška je spala v luknji, mucka v košari, kokoška pa na polici. Ko je kokoška nekega jutra pripravljala zajtrk, je zagledala lisico. Hitro je povedala prijateljicama, da se bliža nevarnost. Lisica je potrkala na vrata in vstopila. Prijazno je prosila, naj jo katera popraska po hrbtu. Miška in mucka sta se strašno bali, tresli sta se kakor šiba na vodi. Rdeča kokoška pa je le šla popraskat lisici hrbet. V tistem hipu pa je lisica prišla kokoško in jo stlačila v vrečo. Potem pa še mucko in miško. Ko se je vračala proti domu, je bila zelo utrujena. Sedla je v borovo senčico, da si malo odpočije, in je zaspala. Takrat pa je kokoška vzela izpod peruti škarje in prerezala vrečo. Ko so vse tri zlezle iz nje, so poiskale kamenje in ga naložile v vrečo. Kokoška pa je hitro zašila še luknjo. Ko se je lisica zbudila, je vzela vrečo in pohitela domov. Stekla je na streho in kar skozi dimnik stresla iz vreče kokoško, mucko in miško. V peči je bil postavljen lonec. Strašno je ropotalo, ko je vanj padalo kamenje.

Gianna Pahor
Veronika Legiša
Tanja Masten
5. r. OŠ DEVIN

PRVI SNEG

Zadnje dni je bilo hladno. Pihala je burja. Včeraj popoldne pa se je začelo: najprej male snežinke in vse večje in večje in... zapadel je prvi sneg. Ni ga veliko, ker je blizu morje. Pa vseeno je sneg. V središču

Slovenije in v severnih krajih pa je kar zametlo. Zapirali so ceste, predpisovali zimsko opremo in prepovedali vožnjo za tovornjake. Otroci smo se snega zelo razveselili, saj nismo pričakovali, da bo tako hitro zapadel. Nekateri so hitro privlekli na dan sani, drugi so delali snežene možje, se kepali. Mnogim pa je bilo žal, da ga je tako malo. Pa vseeno smo bili vsi veseli

5. r. OŠ »F. Bevk«
Branko Sain
OPČINE

Ko potrka prvi sneg na okno, so vsi otroci veseli. Tako tudi jaz. Včeraj, tretjega novembra je začelo snežiti. Tekla sem ven in zavriskala: »Juhu, juhu, juhu!« Z menoj je bila prijateljica Erika, saj mi je ona prišla povedat, da sneži. Na vrtu sva se vrteli in peli: »Sneg je prišel, na otroška lica se je usedel«. Ko sva to peli, se mi je zdelo, da sneži vedno močneje. Meni se je zdelo, da sanjam in zato sem si dala klofuto. Proti večeru sem šla s prijateljico Eriko na sprehod. Ko sva hodili, sva gledali proti nebu v bele snežinke. Bilo mi je zelo lepo. Zvečer, ko smo se odpravljali spat, sem si želela, da bi snežilo vso noč. In to se je tudi uresničilo.

Tanja Benčina
5. r. OŠ »F. Bevk«
OPČINE

Gledala sem televizijo. Kar naenkrat mama reče: »Lara, sneži!« Vstanem in hitim k oknu. Zdelo se mi je nemogoče, pa je bilo res. Kričala sem: »Sneži, sneži!«

Očka je prišel k oknu. Tudi on se je čudil. Naslednje jutro je bilo vse belo.

Lara Gulich
3. r. OŠ BARKOVLJE

Danes nisem šel v šolo. Ostal sem doma, ker imam vročino. Popoldne je prišel oče in povedal, da sneži. Z očetom in mamó smo šli v Tržič k zdravniku. Po cesti je snežilo, toda snežinke na tleh so se hitro topile. V Tržiču sem videl psa, ki je lovil snežinke. Pes je bil vesel in je skakal okoli mame in očeta. Ko smo se vračali domov, nas je veter zanesel ob kraj ceste. V Štivanu se je medved veselil snega. Tam imajo namreč v kletki rjavega kosmatinca. Drugo jutro je bilo na našem dvorišču vse belo. Naša muca Miki se je prestrašila snega.

Ivan Lesizza
4. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

MOJ ZAJČEK

Imel sem zajčka, ki je bil bele barve in je imel rdeče oči. Moj zajček se je imenoval Tarzan. Spal je v kurniku, skupaj s kokošmi. Nekega dne pa smo našli Tarzana

mrtvega. Z bratom sva mu naredila lep grob.

Andrej Peric
3. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

MOJA SESTRA

Moja sestra se imenuje Marija. Ima 18 let. Ima kratke lase in hodi v 5. razred višje šole v Trstu. Marija ima dobre ocene. Ima me zelo rada. Pri večerji sedi Marija blizu mene. Ima lepo sobo, pisalno mizo, omaro in mehke naslonjače. Marija bo kmalu vozila avtomobil. Tako me bo prišla iskat pred šolo. Moja sestra je pridna, uboga starše in tudi jaz jo ubogam.

Andrej Peric

SPREHOD

Prvega oktobra nam je učiteljica povedala, da bomo šli naslednji dan na sprehod. Zato smo prišli v šolo oblečeni v trenirko. Po odmoru smo se napotili po kolovozu proti Centru za mentalno higieno. Med potjo smo opazovali naravo. Na pločniku blizu šole smo videli mrtvo miš. Povožil jo je avto. Šli smo naprej in pred Centrom za mentalno higieno smo srečali bolnike. Ustavili smo se in se malo pogovarjali z njimi. Neka gospa nam je povedala, da jo boli glava. Vprašali so nas, če smo študenti in mi smo jim odgovorili, da smo le učenci. Pozdravili smo jih in šli dalje. Hodili smo po poti, ki je peljala mimo kokošnjaka in čebelnjaka. Videli smo petelina brez repa in oskubljene kokoši. Okoli njih so brenčale čebele. Nadaljevali smo po gmajni mimo smetišča in dospeli do električne centrale. Od tam smo šli dalje po gozdni stezi in občudovali lep razgled. Videli smo morje, Miramar, Trst, Tržič in Gradež. Paolo nam je povedal, da je v bližini bunker. Šli smo si ga ogledat. Naredili so ga med vojno, da bi se branili pred sovražnikom. Dolga pot nas je utrudila, zato smo se odpočili v senci pod borom. Medtem je Damjan splezal na drevo, Paolo in Alessio pa sta šla lulat. Bilo je že pozno, zato smo se morali vrniti v šolo. Na poti pa nas je čakalo še eno presenečenje. Pred nas je priskakljajal ptiček. Bil je majhen, rjave barve, z rdečimi prsmi. Ker ni znal leteti, se je skrivil v grm. Vrnili smo se v razred utrujeni, potni in žejni. Sklenili smo, da bomo napisali spis o sprehodu. In tako smo tudi naredili.

Učenci 3. razreda
OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

PREPLAH NA NAŠI ŠOLI

25. oktobra lani se je na naši šoli zgodilo nekaj strašnega. Vsi smo bili v prvem razredu in gledali smo diapozitive. Kar naenkrat stopi v razred hišnik. Zakričal je, da

moramo takoj ven, ker je v šoli skrita bomba. To je nekdo sporočil po telefonu. Vsi smo onemeli, a vendar smo se starejši le zganili, pograbili smo oblačila in stekli ven. Hitro smo se oddaljili od šole. Gledali smo šolo, čeprav smo videli samo en njen vogal. Čakali smo na ta strašen trenutek... Začelo je rahlo deževati. Stisnili smo se pod streho. Učiteljica je pospremila Kristino, Ano, Marka, Davorina in mene čez ulico Rossetti. Ampak kaj se je zgodilo v šoli? Na to vprašanje nam takrat ni znal nihče odgovoriti. Ko smo hodili proti domu, smo videli policijski avto, ki je peljal proti naši šoli. Na srečo se je vse dobro končalo. Bombe v resnici ni bilo, mi pa smo naslednji dan bili spet v šoli.

Poljanka Pavletič
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

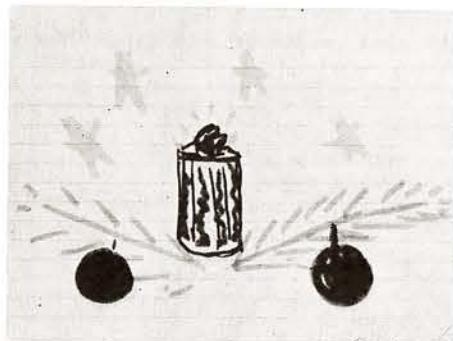
Gledali smo diapozitive o Krasu in kraškem cvetju. Nenadoma je vstopil hišnik in rekel, naj gremo ven, ker so telefonirali, da je na šoli nastavljena bomba. Vsi smo bežali iz šole. Učiteljica je pograbila plašče in kar med tekom smo se oblačili. Kasneje nam je povedala, da smo bili prvi zunaj. Tekli smo nekaj hiš naprej po ulici. Od tam je učiteljica nekatere otroke pospremila domov, drugim je kupila listke za avtobus. Ko sem prišla domov, sem vse povedala mami. Naloge smo imeli še precej, a torbe smo pustili v šoli. Ko sem drugo jutro prišla v šolo, je bilo na mizicah vse tako kot smo pustili. Zdelo se mi je, kot da se samo nadaljuje prejšnji dan.

Katja Volpi
5. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

Najprej prisrčna hvala vsem tistim, ki so mi poslali voščila za praznike in novo leto. Posebna zahvala učenkam in učencem 5. r. OŠ »S. Gruden« v Šempolaju, ki so mi poslali lepo voščilnico, katero tudi objavljam.

Upam, da ste vsi prijetno in veselo preživelili letoletne praznike in da ste se radi vrnili k šolskemu delu. Hvala tudi vsem sodelavcem in ilustratorjem, ki so se v teh praznikih spomnili Galeba in mu voščili še mnogo let rednega izhajanja.

Še nekaj ur in že bo na vrsti veliko nagradno žrebanje za tiste naročnike Galeba,

ki so se potrudili in poslali izpolnjene dopisnice. Kot sem že napovedal, bo žrebanje 15. januarja na osnovni šoli »Virgil Šček« v Nabrežini. Želim vam vso srečo, da bi dobili kako lepo nagrado.

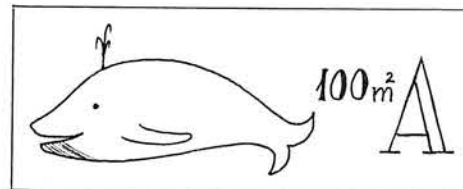
V tej številki objavljam vsakoletni natečaj za nove platnice Galeba v prihodnjem šolskem letu. Pozorno si preberite pogoje natečaja in se takoj lotite dela. Časa imate sicer dovolj, vendar je bolje, če osnutke narišete čimprej, da ne boste zamudili roka. Tudi v tem primeru vas čakajo lepe knjižne nagrade.

Opozarjam vse stalne dopisnike in reševalce križank in ugank, da se je od 1. januarja dalje podražila poština. Prosim vas, da pravilno frankirate svoja pisma, ker bom drugače prisiljen zavračati vaše poštno pošiljke.

UREDNIK

REBUS

MAGIČNI KVADRAT

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Vodoravno in navpično: 1. vez, združitev, 2. močna začimba, 3. gledališke predstave, v katerih nastopajo pevci. 4. rimski cesar, ki je dal zažgati Rim, 5. prostor za igre in nastope.

Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst

REŠITVE UGANK IZ TRETJE ŠTEVILKE

SKRIVALNICA — 1. grad, 2. alt, 3. len, 4. Etna, 5. barka. Začetne črke dajo besedo:
GALEB.

PIRAMIDA — 1. e, 2. ep, 3. pes, 4. pesa, 5. stepa, 6. presta.

DVE POSETNICI — Ana Pikelč ima najrajši PALAČINKE; Tine Čopic pa ima najraje
POČITNICE.

KRIŽANKA »NOVOLETNA JELKA« — **Vodoravno:** 2. brk, 4. pes, 5. mlinček, 8. gol,
9. dok, 11. ave, 12. nos. **Navpično:** 1. Srečno novo leto, 2. bp, 3. KS, 6. I(go) G(ruden),
7. čl., 9. dan, 10. kes.

REŠITVE SO POSLALI: Damjan Kosmač, 4. r. OŠ BORŠT. Lilijana Vrabec, Ksenija Marušič, Roberta Prosen, Mauro Franza, Miran Cante, Pavel Škerk, Boris Rebula, Aleksandra Bordon, Kristjan Zidarič, David Zidarič, 5. r. OŠ »S. Gruden« — ŠEMPOLAJ. Deborah Brajnik, 3. r. OŠ DOMJO. Aleksander Stefani, Aleksander Schillani, David Danieli, Ed Bó-sich, Vasja Čuk, Igor Ciacchi, 3. r. OŠ »M. Gregorič-Stepančič« — SV. ANA. Patricija Lavrica, 5. r. OŠ »P. Voranc« — DOLINA. Dimitrij Florenin, Aljoša Kuzmin, Robert Čaudek, Vera Tomsič, David Černic, Bogdan Grilj, Katerina Kovic, Barbara Luvisutti, 4. r. OŠ SOVODNJE OB SOČI. David Jelerčič, Patricija Čuk, 3. in 5. r. OŠ »O. Župančič« — SV. IVAN. Igor Devetak, Marta Klinc, 4. r. OŠ »D. Kette« — SV. FRANČIŠEK. Elena Colja, Gregor Peric, Kristina Zidarič, Martina Ravbar, Igor Milič, Ana Živec, Marko Geri, Nada Milič, Pavel Vodopivec, Katjuša Ščuka, Sara Kralj, 3. r. OŠ »1. maj 1945« — ZGONIK. Roberta Ferluga, 1. a r. SŠ »Sv. Ciril in Metod« — SV. IVAN.

NAGRADE DOBIJO: Martina Ravbar, 3. r. OŠ »1. maj 1945« — ZGONIK. David Jelerčič, 3. r. OŠ »O. Župančič« — SV. IVAN. David Černic, 4. r. OŠ SOVODNJE OB SOČI. Vasja Čuk, 3. r. OŠ »M. Gregorič-Stepančič« — SV. ANA. Damjan Kosmač, 4. r. OŠ BORŠT.

CENA 900 LIR - NAROČNINA 5.000 LIR